

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล
: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ
PEOPLE'S PARTICIPATION IN SUBDISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION
DEVELOPMENT TASKS : A CASE STUDY OF SUBDISTRICT ADMINISTRATION
ORGANIZATION IN SAMUTPRAKARN PROVINCE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารสังคม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2547

ISBN 974-9781-01-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วิทยานิพนธ์

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล
: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ
People's Participation in Subdistrict Administration Organization
Development Tasks : A Case Study of Subdistrict Administration
Organization in Samutprakarn Province

ชื่อนักศึกษา

นายมนต์ชัย เตินขุนทด

รหัสประจำตัว

454022

สาขาวิชา

การบริหารสังคม

ปีการศึกษา

2546

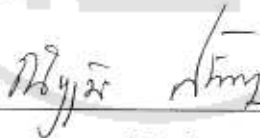
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ได้ตรวจสอบและอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคม-
สงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2547

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณราย แสงวิเชียร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐษา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

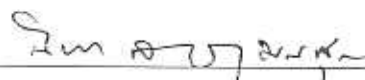
กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ทิพาภรณ์ โพธิ์ถวิล)

กรรมการ

(อาจารย์สมศักดิ์ นัคลาจารย์)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(รองศาสตราจารย์นิภา ส.ตุมรสุนทร)

จากคณะกรรมการการอุดมศึกษา

วิทยานิพนธ์	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ People's Participation in Subdistrict Administration Organization Development Tasks : A Case Study of Subdistrict Administration Organization in Samutprakarn Province
ชื่อนักศึกษา	นายมนต์ชัย เตินขุนทด
รหัสประจำตัว	454022
สาขาวิชา	การบริหารสังคม
ปีการศึกษา	2546

บทคัดย่อ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล (2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับความเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล และ (4) ศึกษาความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชน และความเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดต่างกัน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 399 คน

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในงานการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับการให้ความสนใจในสัดส่วนค่อนข้างสูง แต่การมีส่วนร่วมของประชาชนที่สูงกว่าระดับความสนใจขึ้นไปจนถึงการติดตามตรวจสอบมีส่วนร่วมในระดับค่อนข้างต่ำมาก ทั้งด้านการพัฒนาคนและสังคม ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาทางการเมือง การบริหารและการพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ความเห็นของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล (ความเห็นเชิงลบ) การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน (เชิงผูกผัน) และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในตำบล

ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนากับความเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ประชาชนที่มีความเห็นว่าการ

พัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการพัฒนาคนและสังคมอยู่ในระดับต่ำ จะเข้ามีส่วนร่วมด้านการพัฒนาคนและสังคมสูง และประชาชนที่เห็นว่าการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับต่ำ จะเข้ามีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสูง เช่นกัน

สำหรับผลการศึกษาความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนและความเห็นต่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก จะมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่ ในส่วนของความเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดต่างกัน มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบล มีการพัฒนาทุกด้านไม่ต่างกัน

จากผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ในระดับนโยบายรัฐบาลควรมีมาตรการตรวจสอบการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในระดับปฏิบัติการองค์การบริหารส่วนตำบลควรประสานงานกับกลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความรักและความผูกพันท้องถิ่นให้กับคนในท้องถิ่น

Thesis Title	People's Participation in Subdistrict Administration Organization Development Tasks : A Case Study of Subdistrict Administration Organization in Samutprakarn Province
By	Mr. Monchai Tunekhuntod
Identification No.	454022
Degree	Master of Social Work (M.S.W)
Major	Social Administration
Academic Year	2003

ABSTRACT

This thesis aims to study the level of people's participation in subdistrict administration organization development tasks, the opinions of people toward the result of development, the factors that effect the people's participation, the relation of people's participation and their opinions toward the result of the development, and the difference of people's participation in subdistrict administration organization development tasks divided by sizes of subdistrict administration organization. The data was gathered from 399 samples in subdistrict administration organization areas in samutprakarn province.

The result of research revealed that most people participated in level of interesting in development tasks, but on the higher level up to participation in evaluation the tasks were very low.

The factors effected the people's participation were their negative attitude toward the performance of officers in subdistrict administration organization, the non-members of local activity groups and the length of living in the local area.

The people with their opinion on the development of man and social in low level would participate in high level and the people with their opinion on the development of infrastructure in low level would participate in high level too.

The people in small subdistrict administration organization would participate in the natural resource development more than people in the medium and large subdistrict

administration organization, but the people's opinions toward the development tasks of subdistrict administration organization from the different sizes of subdistrict administration organization were not different.

From the result, the research suggested that on the policy level : the government should follow up the tasks of subdistrict administration organization on influencing people to participate in developing communities. In operation section : the subdistrict administration organization should increase relationship between organization and others sectors in communities, and should create activities to promote people's love and bond to their communities.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐธิดา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษาและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ทิพภาภรณ์ โพธิ์ถวิล อาจารย์สมศักดิ์ นิลลาจารย์ และรองศาสตราจารย์นิภา ส.ตุมรสุนทร ที่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย เพื่อน ๆ รุ่นที่ 10 ที่คอยให้กำลังใจให้คำปรึกษา และช่วยเหลือในการวิจัยนี้ให้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณหัวหน้าสถานีนามัยตำบลบางโหลง เจ้าหน้าที่ดับเพลิงองค์การบริหารส่วนตำบลบางโหลง ตำรวจชุมชนตำบลเทพารักษ์ อาจารย์ธราวุธ พิบูลย์สวัสดิ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางกอบัว อาจารย์ประสงค์ นารถอุดม ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนิคมยาตรา ที่ได้ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลการวิจัยจนครบถ้วนสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณและสำนึกถึงพระคุณผู้บุพการี คุณพ่อ คุณแม่ และคุณอาภรณ์ เต็มขุนทด ภรรยา ที่เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ได้อนุมัติทุนการศึกษาแก่ผู้วิจัย โดยยกเว้นค่าหน่วยกิตและค่าบำรุงการศึกษาดูดหลักสูตร ซึ่งในการนี้ผู้วิจัยจักได้นำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้ไปปรับใช้ในหน้าที่การงานและการดำเนินชีวิต เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติสืบต่อไป สวมกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ว่า "เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม"

มนต์ชัย เต็มขุนทด